

До спеціалізованої вченої ради
Д 08.727.02 Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

ВІДГУК

офіційного опонента д.ю.н., професора Спільника С.І. на дисертацію Міновського Владислава Валентиновича на тему: «Національна поліція України як суб'єкт запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Актуальність теми дослідження. Вивчення поданих Міновським В.В. матеріалів дисертації та автореферату, а також ознайомлення з його публікаціями, дає підстави стверджувати, що автором було проведено достатній науково-правовий аналіз теми, актуальної як у теоретичному, так і у практичному плані, сформульовано висновки і пропозиції, що мають характер новизни.

Оцінюючи дисертацію в цілому, можна констатувати, що автор досягнув поставлених перед собою цілей, роботу виконав на належному науковому та методологічному рівні. Такий загальний висновок підтверджується за основними критеріями, за якими оцінюються такі наукові роботи.

Обрана тема відповідає спеціальності наукового пошуку та визначається, перш за все, тим, що Конституція України у ч. 2 ст. 19 проголосила, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; у ст. 23 – кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Протидія корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушеннями обумовлює потребу у зміні концептуальних підходів до комплексного вирішення

Дніпровський державний університет внутрішніх справ	
Б/ж №	460
« 14 »	02 / 8 2015 р.
Основний док.	8
Додаток	-

цієї проблеми. Вдосконалення діяльності Національної поліції України (далі – НПУ) як суб'єкта запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням у цьому контексті є першочерговим завданням антикорупційної політики та привертає особливу увагу у зв'язку із покладеними на неї завданнями з протидії злочинності, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави у цілому, а також реалізацією повноважень як спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції.

Кількість виявлених працівниками органів внутрішніх справ (далі – ОВС) корупційних кримінальних правопорушень, кримінальні провадження за якими закінчені розслідуванням, у 2021 р. становить 3801, з яких 3794 направлено до суду з обвинувальним актом; у 2022 р. – 2757 та 2754 відповідно; у 2023 р. – 3703 та 3693; у 2024 р. – 4536 та 4518. Кількість складених працівниками ОВС протоколів про корупційні правопорушення, направлених до суду (без повторно направлених), збігається із зазначеною вище кількістю таких протоколів по роках. Загальна сума установлених матеріальних збитків за корупційними правопорушеннями (за закінченими кримінальними провадженнями, досудове розслідування у яких здійснювалось слідчими ОВС) у 2021 р. становить 3,32 млрд грн., 2022 р. – 1,69 млрд грн., 2023 р. – 2,46 млрд грн., у 2024 р. – 1,79 млрд грн.

Найбільш небезпечною є проблема вчинення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень у правоохоронних органах, а особливо їхніми працівниками як спеціально уповноваженими суб'єктами з протидії корупції. Кількість службовців і працівників ОВС, які вчинили кримінальні корупційні правопорушення, у 2021 р. становила 82 особи, 2022 р. – 33, 2023 р. – 67, у 2024 р. – 54 особи. До того ж кількість службовців і працівників ОВС, яких притягнуто судом до адміністративної відповідальності (з накладенням стягнення у вигляді штрафу), у 2021 р. становила 263 особи, 2022 р. – 75, 2023 р. – 12, у 2024 р. – 184 особи.

Наведене вище дозволяє стверджувати про безсумнівну актуальність, необхідність і своєчасність дисертаційного дослідження В.В. Міновського.

Зв'язок дисертаційного дослідження з програмами, темами і планами, затвердженими на загальнодержавному і відомчому рівнях, безумовно, сприяє забезпеченню значимості даного дисертаційного дослідження. Робота виконана відповідно до: Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» від 20.06.2022 № 2322-IX; Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 № 476; Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4.03.2023 № 220; Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2023-2025 роки, затвердженої наказом МВС України від 28.02.2023 № 136; Антикорупційної програми Національної поліції України на 2022-2024 роки, затвердженої наказом Національної поліції України від 30.12.2021 № 1088; п.п. 8, 10, 11, 16 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11.06.2020 № 454; п.п. 11, 13, 18 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025-2029 роки, затвердженої наказом МВС України від 21.05.2024 № 326; п. 3 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки на 2022-2026 роки, затвердженої наказом МОН України від 03.02.2022 № 109.

Мета і задачі дослідження сформульовані належним чином, відповідно до теми дослідження, зокрема метою дослідження є вирішення конкретного наукового завдання, що полягає в кримінологічному пізнанні Національної поліції України як суб'єкта запобігання корупційним та пов'язаними із корупцією правопорушенням.

Уявляється, що у дисертації належним чином визначені об'єкт і предмет дослідження – об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері діяльності

правоохоронних органів щодо забезпечення законності та правопорядку в державі; предмет дослідження – Національна поліція України як суб'єкт запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням. Разом із тим, суто у формальній площині до об'єкта дослідження надалі наведу свої міркування.

Методи дисертаційного дослідження, вибрані і застосовані автором, відповідають предмету дослідження. У роботі використовувались загальнонаукові та спеціально-наукові методи пізнання у розрізі вивчення об'єкта й предмета дослідження, а також з урахуванням специфіки поставленої мети. Основою для їх застосування став *діалектичний* метод, що використовувався для визначення сутності та соціальної обумовленості антикорупційної діяльності правоохоронних органів, динаміки правоохоронних відносин, що виникають під час запобігання органами та підрозділами НПУ корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням, а також встановлення ролі НПУ у реалізації державної антикорупційної політики (підрозділи 1.1-1.3); *формально-логічний* метод використано для визначення ключових терміносполук, пов'язаних із діяльністю Національної поліції як суб'єкта запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням, а також визначення компетенції її органів та підрозділів через зіставлення їхніх повноважень, визначених у різних нормативно-правових актах, формулювання й обґрунтування проміжних та загальних висновків (підрозділи 1.2-1.3, 2.1-2.2, 3.1-3.2); *системно-структурний* метод використано для: виокремлення змістовних елементів організації діяльності органів та підрозділів НПУ, що здійснюють запобіжну антикорупційну діяльність як спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції; визначення системи спеціально-кримінологічних заходів зі специфічною особливістю (можливістю здійснювати функцію оперативно-розшукової діяльності та досудове розслідування, вести адміністративні провадження, здійснювати службові розслідування відповідно до компетенції) (розділи 1-3); *порівняльно-правовий та компаративістський* методи дозволили проаналізувати вітчизняне

законодавство, що регламентує антикорупційну діяльність НПУ, вивчити позитивний закордонний досвід правового регулювання антикорупційної діяльності правоохоронних органів, а також зіставити їх з метою обґрунтування висновків і пропозицій щодо доповнення чи уточнення вітчизняного законодавства (розділи 2-3); *соціологічний метод* (опитування) використано для отримання необхідних емпіричних даних із зазначеної проблематики щодо практичного досвіду антикорупційної діяльності працівників поліції, а також узагальнити результати їх анкетування (розділи 1-3); *статистичний метод* використано для аналізу статистичних даних щодо протидії корупції в системі органів та підрозділів Національної поліції, а також щодо їх позасистемної антикорупційної діяльності.

Емпіричну основу дослідження становлять систематизовані дані державної та відомчої статистичної звітності про стан протидії корупції, у тому числі інформаційної системи моніторингу реалізації державної антикорупційної політики (далі – ІСМ ДАП); матеріали оперативної, слідчої і судової практики протягом 2020-2024 рр.; зведені результати опитувань 243-х працівників НПУ (107-и слідчих та дізнавачів, 136-и працівників підрозділів Департаменту внутрішньої безпеки, Департаменту стратегічних розслідувань, Департаменту боротьби з наркозлочинністю, Департаменту карного розшуку).

Зазначене вище забезпечує належний ступінь обґрунтованості висновків і пропозицій, сформульованих у результаті дисертаційного дослідження, та їх достовірність.

Як видно із матеріалів, що містяться у додатках, результати дисертаційного дослідження отримали належну апробацію, що також засвідчує визнання їх значущості для практики.

Структура роботи відповідає темі дисертаційного дослідження, його меті і задачам. Робота складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (323 найменування на 37-и сторінках) і додатків (на 7-и сторінках). Загальний обсяг дисертації становить 260 сторінок, з яких 196

сторінок основного тексту.

Публікації. Результати дослідження відображені у 7 публікаціях, у тому числі 4 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, 1 статті – у науковому періодичному виданні іншої держави (Республіка Польща), а також 2 тезах доповідей за результатами участі в конференціях.

Оцінюючи основні положення дисертації, слід зазначити наступне.

Всі розділи та підрозділи дисертації складають взаємопов'язану логічну систему. У висновках, дисертант надає свої пропозиції, які, як вже підкреслювалось, обґрунтовані і безпосередньо витікають із змісту роботи. В цілому, слід підтримати основні положення дисертації, що виносяться на захист.

Як позитивну рису слід відзначити ту обставину, що висновки після кожного із розділів роботи сформульовані автором досить чітко та відображають головні положення дослідження. Загалом можна зробити висновок, що структура дисертації В.В. Міновського повністю відповідає логіці наукового пошуку та дозволила автору послідовно зупинитися на основних проблемних питаннях протидії цьому негативному явищу.

Викладені у вступі та розділах основної частини дисертації положення, які стосуються постановки проблеми в цілому, окремих її аспектів, переконують у тому, що відповідні питання є теоретично і практично важливими, перспективними для наукового дослідження.

Оцінюючи дисертаційне дослідження в цілому, можна зробити висновок, що воно розвиває і поглиблює сучасні концептуальні уявлення про теорію протидії корупційним та пов'язаним із корупцією кримінальним правопорушенням.

Автореферат відображає основний зміст дисертації.

Текст дисертації викладено логічно, зрозумілою мовою.

У той же час, слід визначити **низку зауважень** щодо даного дисертаційного дослідження, які можуть стати предметом для наукової дискусії під час захисту. Зокрема:

1. Об'єктом дослідження автор визначив суспільні відносини у сфері діяльності правоохоронних органів щодо забезпечення законності та правопорядку в державі. Суто у формальній площині можливо було б звзвити об'єкт дослідження до суспільних відносин у сфері діяльності Національної поліції України як основного суб'єкта правозастосування.

2. Дисертант в науковій новизні характеризує поліцію як суб'єкта протидії корупційним та пов'язаних із корупцією правопорушенням. Підрозділ 3.1 присвячений вивченню запобіганню корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням органами та підрозділами Національної поліції, проте мною у дисертації не виявлено вивчення кримінологічних показників корупційної злочинності в окремому розділі, дані частково містяться у всіх розділах дисертації.

3. Предметом дослідження автор проголосив Національну поліцію України як суб'єкта запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням. Згідно із законом України «Про запобігання корупції», за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення передбачено чотири види відповідальності – кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну. Для мене після вивчення тексту дисертації залишилось без відповіді питання щодо поширення/непоширення пропозицій автора та антикорупційну діяльність поліції в частині застосування заходів дисциплінарного та цивільно-правового характеру за вчинення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень.

4. На жаль, уже загальновідомим є той факт, що російсько-українська війна внесла суттєві корективи у діяльність усіх правоохоронних органів. У цьому контексті, крім статистичних даних з 2022 року, автор не виділяє особливості антикорупційної діяльності поліції в умовах воєнного стану.

Запрошую дисертанта до дискусії з цього приводу, оскільки запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням Національною поліцією має свої особливості, пов'язані із війною.

Зазначені вище зауваження не знижують загальної позитивної оцінки

дисертаційного дослідження, вони мають сприяти науковій дискусії під час публічного захисту дисертації, як це і передбачено вимогами до процедури захисту дисертації.

Загальний висновок:

Дисертація Міновського Владислава Валентиновича на тему: «Національна поліція України як суб'єкт запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке містить наукові положення та науково обґрунтовані результати, що розв'язують важливе науково-прикладне завдання і щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права, а саме: воно дозволило дисертанту отримати результати, які є суттєвим внеском у теорію захисту людини, суспільства та держави від проявів корупції.

Виходячи з викладеного, на основі вивчення дисертації та наукових праць, опублікованих по темі дисертації, слід зробити висновок, що рецензована дисертація відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на основі публічного захисту на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія, кримінально-виконавче право.

Офіційний опонент –

професор кафедри
кримінального права, процесу та криміналістики
Інституту економіки та права
Класичного приватного університету
доктор юридичних наук, професор

Сергій СПІЛЬНИК

ЗАСВІДЧЕНО:

Вчений секретар Класичного
приватного університету

Катерина НАБОКА

